

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

วิเคราะห์คลองไทย : ความเหมาะสมและความคุ้มค่าของชาติ

Klong Thai Nation Worthiness Analytic

โดย

ดร.ธนิต โสรัตน์

คณะทำงานด้านความมั่นคง ภายใต้คณะกรรมการที่ปรึกษา

และจัดการความรู้เพื่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (อจชล.)

สภาความมั่นคงแห่งชาติ

(ข้อความที่ปรากฏเอกสารนี้เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลไม่เกี่ยวข้องกับผู้จัดทำ)

Klong Thai : Global Shipping Marine Connectivity

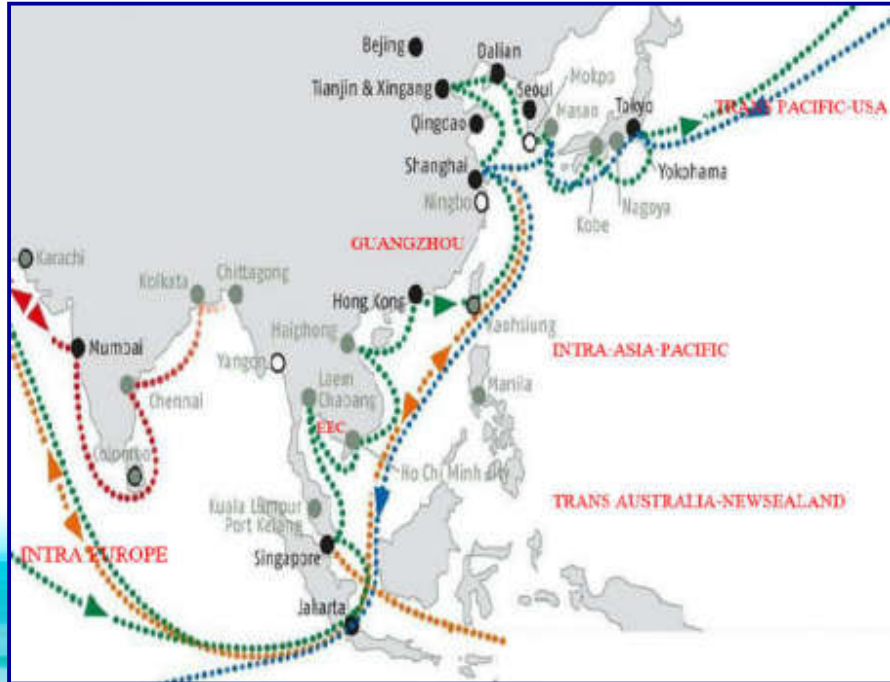
บริบทคลองไทยต้องเข้าใจพาณิชย์นาวีระหว่างประเทศ

เชื่อมโยงเส้นทางสายไหมบกและทางทะเลของจีน

คลองไทยถูกเชื่อมโยงอยู่ในยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหมทางทะเลของจีน

Khlong Thai : China Maritime Silk Route

รายละเอียดเทคนิคคลองไทย

รายละเอียด	ตัวเลข
ความยาวคลองในแผ่นดิน	135 ก.ม.
ความยาวร่องน้ำถึงเส้นความลึก 30 เมตร	76 ก.ม.
ความกว้างของคลอง (ความกว้างเส้นกลางเดินเรือ 400 เมตร เส้นทางขอบแนวคลองข้างละ 120 เมตร)	640 เมตร
ความลึกการเดินเรือ (Max Draft)	26-30 เมตร
ระดับน้ำขึ้นสูงสุดฝั่งอ่าวไทย	2.30 เมตร
สามารถรันระยะทางอ้อมช่องแคบมะละกาได้	1,200-1,440 ก.ม.
ระยะเวลาเรือวิ่งในคลอง (ความเร็วเรือ 8 น็อต/ 15 ก.ม.) (ทำให้ประหยัดเวลาได้จริงไม่ถึง 36 ชั่วโมง)	9 ชั่วโมง
ระยะเวลาก่อสร้าง	6 ปี
มูลค่าก่อสร้างรวมเกาะเทียม	72,970 ล้านบาท
ระยะเวลาสัมปทาน	100. ปี

วิเคราะห์ชุดคลองไทย ความเหมาะสมและความคุ้มค่าของชาติ

มิติด้านเศรษฐกิจ : คลองลัดนานาชาติไม่ได้เป็นปัจจัยหลักต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ กรณีศึกษาคลองลัดสำคัญของโลก

คลองสุเอซ/ประเทศสาธารณรัฐอียิปต์ (Arab Republic of Egypt)

- คลองสุเอซเป็นคลองระดับโลก ร่นระยะทางได้มากกว่า 7,000 กิโลเมตร
- GDP ของประเทศอยู่ในอันดับที่ 40 ของโลก (ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 22) ขนาดเศรษฐกิจต่ำกว่าไทยถึง 1.75 เท่า
- ด้านความมั่งคั่งในรูปของเงินทุนสำรองระหว่าง ประเทศอียิปต์อยู่อันดับที่ 44 ของโลก (ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 12) ต่ำกว่าไทยถึง 6 เท่า
- รายได้หลักมาจากภาคท่องเที่ยวเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 55.7
- รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร ปี 2562 (GDP per Capita) เท่ากับ 3,340.4 น้อยกว่าไทยถึง 2.6 เท่าทั้ง ๆ ที่มีประชากร 99.413 ล้านคนเป็นจำนวนที่สูงกว่าไทย
- การว่างงานของอียิปต์ (ปีพ.ศ.2561) อัตราร้อยละ 12.2 (ไทยอัตรารว่างงานเพียงร้อยละ 1.0)
- ความเป็นอยู่และความสุขของประชาชนโดยวัดจากอัตราเงินเฟ้ออยู่ในอันดับสูงร้อยละ 13.4 - 20.0
- “MISERY INDEX” อียิปต์เป็นประเทศที่มีความทุกข์ยากสูงอันดับ 13 ของโลก
เปรียบเทียบกับประเทศไทยในปี 2019 มีค่าคะแนนความทุกข์ยากต่ำสุดเป็นอันดับ 1 ของโลก
(ที่มา : Terrabkk.com และบลูมเบิร์ก)

วิเคราะห์เปรียบเทียบ : คลองลัดนานาชาติไม่ได้เป็นปัจจัยหลักต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ กรณีศึกษาคลองลัดสำคัญของโลก

ประเทศ	ชื่อ คลองลัด	ร่น ระยะทาง (ก.ม.)	ขนาดเศรษฐกิจ (GDP)		เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ		อัตราการ ว่างงานก่อนมี โควิด-19 (ร้อยละ)	รายได้ ประชากรต่อคน (GD Per Capita) USD.
			ลำดับของโลก	มูลค่าล้าน USD	ลำดับของโลก	มูลค่าล้าน USD		
ไทย	-	-	22	529,177.-	12	268,658.-	1.0	7,950.5
อียิปต์	สุเอซ	7,000	40	302,256.-	44	45,000.-	12.2	3,340.4
ปานามา	ปานามา	15,700	70	68,536.-	104	38,888.-	4.8	17,718.7

ที่มา : ข้อมูลบางส่วนจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ปี 2019 และธนาคารโลก

มิติด้านการจ้างงาน : สมมติฐานการเป็นแหล่งสร้างงานในพื้นที่ขาดความชัดเจน

เปรียบเทียบกรณีศึกษาการจ้างงานจังหวัด EEC

สมมติฐานแหล่งสร้างงานหลังสร้างคลอง 6 ปีจะมีการจ้างงาน 2.5-3.0 ล้านตำแหน่ง

(อนุกรมวิธีการชุดคลองไทย พ.ศ.2563 ระบุว่ามีการจ้างงาน 16 ล้านตำแหน่งเท่ากับร้อยละ 43 ของคนที่ม้งานทำทั้งประเทศ)

จังหวัด	จำนวนโรงงานปี 2557 (กิจการ)	จำนวนการจ้างงานปี 2562 (คน)
ชลบุรี	4,847	1,048,810
ระยอง	2,713	577,408
ฉะเชิงเทรา	2,092	435,829
รวม	9,652	2,062,047

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรมและสำนักงานสถิติแห่งชาติ

มติการลงทุนในพื้นที่ : ต้องตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริงมีที่ไปที่ไปเชิงวิชาการ

- การลงทุนคลองไทยแต่ละปีจะทำรายได้เข้าประเทศปีละ 4.0 ล้านล้านบาทเกือบเท่ากับร้อยละ 23 ของจีดีพี จะทำให้มีการจ้างงาน 16 ล้านตำแหน่ง
- ปริมาณตู้สินค้าผ่านท่าประมาณ 50 ล้าน TEUs มากกว่าท่าเรือสิงคโปร์ 1.36 เท่าและมากกว่าท่าเรือเซี่ยงไฮ้ซึ่งเป็นท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดในโลก 1.2 เท่า
- ข้อมูลจะต้องตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริงมีที่ไปที่ไปเชิงวิชาการ ปากคลองสุเอซและคลองปานามาไม่ปรากฏว่ามีการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่
- ประเทศอียิปต์รายได้หลักมาจากท่องเที่ยวไม่ใช่อุตสาหกรรมและปานามากำลังพัฒนาประเทศเป็นศูนย์กลางการเงินและธุรกิจของภูมิภาค
- การมีคลองลัดไม่ใช่เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการลงทุนด้านอุตสาหกรรมเพราะเรือมาเพื่อผ่านรันระยะเวลาไม่ใช่มาจอดรับ-ส่งสินค้า
- กรณีคลองไทยจะต้องตอบคำถามว่าอุตสาหกรรมใดจะเข้ามาลงทุน ขณะที่ไม่มีเรือขนาดใหญ่เข้าขนส่งรับและขนส่งสินค้าเกี่ยวข้องกับอุปสงค์สินค้าในพื้นที่มากพอที่เรือใหญ่ซึ่งมีต้นทุนระวางสินค้าต่ำเข้ามาเทียบท่า

มิติ Land & Sea Cost : ด้านต้นทุนการขนส่งมีความสำคัญมากกว่าระยะเวลา
 กรณีศึกษา : เปรียบเทียบขนส่งตู้สินค้า หาดใหญ่-ชิงเต่า (ผลิตภัณฑ์ยางพารา)
 (ราคา ณ เดือนกันยายน 2563)

Port of Loading	Port Charge 20F Container	ค่า Freight สูงกว่า ท่าเรือปีนัง	Transit Time	Land Transport Cost (บาท)	หมายเหตุ
Penang Port	40 USD.	-	13-16 วัน	15,000	ขึ้นอยู่กับต้องไปเปลี่ยนเรือที่ฮ่องกงหรือปูซาน
Songkhla Port	180 USD.	4.5 เท่า	25-30 วัน	-	ต้องไปเปลี่ยนเรือที่สิงคโปร์
Leamchabang Port	150 USD.	3.75 เท่า	10 วัน	40,000	หากไปเปลี่ยนเรือที่ปูซานจะสูงกว่าเล็กน้อย

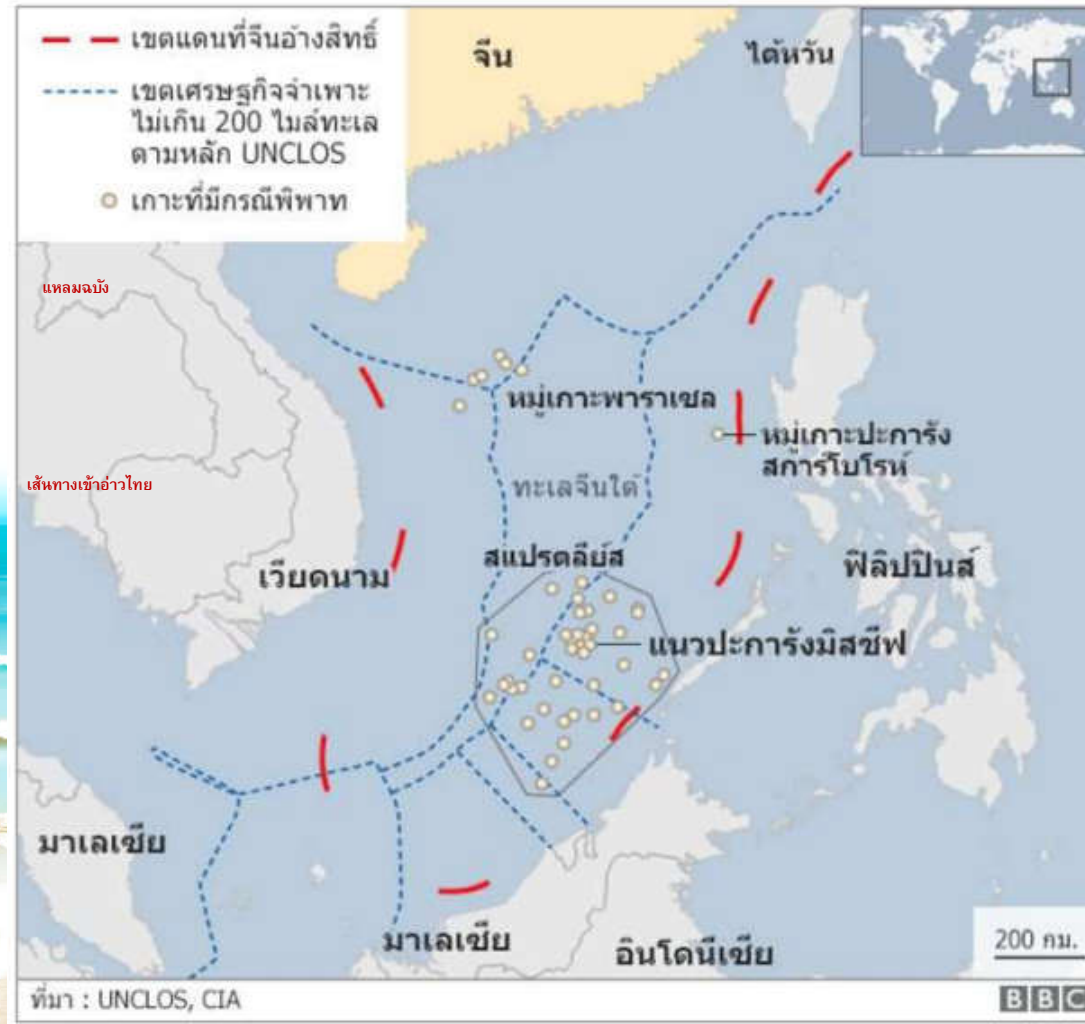
ราคายังไม่รวมค่า AMS ที่ทุกท่าเรือเก็บใกล้เคียงกัน 30-35 USD./BL

มิติด้านความมั่นคง : คลองไทยกับความสมดุลของอำนาจของทะเลจีนใต้ (Asia Pacific Power Balance)

- เส้นทางคลองไทยจะกลายเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ระดับนานาชาติ
- อยู่ในเส้นทางเชื่อมโยงพื้นที่พิพาทกับมหาสมุทรอินเดีย มีการกล่าวว่กรณีทะเลจีนใต้อาจไม่จบแบบสันติจะทำให้ประเทศไทยถูกดึงเข้าไปเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด
- ก่อนหน้านี้รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐอเมริการะบุว่าอ้างเกาะที่พิพาททะเลจีนใต้ผิดกฎหมายระหว่างประเทศต่างฝ่ายต่างดึงไทยเข้าเป็นพันธมิตร
- ข้อพิพาททะเลจีนใต้ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนบริเวณหมู่เกาะพาราเซลและเกาะ สแปรชลีย์ กลายเป็นประเด็นที่ดึงประเทศต่าง ๆ เช่น เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน ญี่ปุ่น อินเดีย อังกฤษ ออสเตรเลีย ฯลฯ เข้ามาแบ่งกลุ่มเป็นคู่ขัดแย้งในช่วงที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบันต่างฝ่ายมีการซ้อมรบและทำทลายอำนาจ

ทะเลจีนใต้ : บริเวณหมู่เกาะพาราเซลและหมู่เกาะสแปรตลีย์

เป็นเส้นทางเดินเรือหลักของ “Trans Asian Pacific” จีนมีการถมเกาะ-สร้างสนามบินเป็นข้อพิพาท
ระดับภูมิภาคอยู่ในเส้นทางขนส่งสินค้าของไทยที่จะไปซีกโลกตะวันออก

ความเสี่ยงจากการถูกรวบงำ : กรณีศึกษาอาเซียนถูกยกระดับเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ของจีน
ที่มีเป้าหมายขยายอำนาจทางเศรษฐกิจและการทหาร

1/3

ประเทศสปป.ลาว : จีนเข้าไปให้เงินกู้รัฐบาลลาวในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการสร้างถนนโครงสร้างพื้นฐานรถไฟความเร็วสูงรวมถึงศูนย์การค้าขนาดใหญ่และเขตเศรษฐกิจพิเศษตามพื้นที่ชายแดนทั้งที่ติดกับไทย จีน และเวียดนาม คาดว่ามีชาวจีนอยู่ในประเทศลาวไม่น้อยกว่า 3 แสนคน

ประเทศกัมพูชา :

- กองทัพจีนใช้ฐานทัพเรือที่จังหวัดเกาะกงติดชายแดนจังหวัดตราดของไทย
- มีการสร้างสนามบินรันเวย์ยาวประมาณ 3.5 กม.
- กำลังสร้างท่าเทียบเรือหน้าท่ายาว 500 เมตร สามารถจอดเรือบรรทุกเครื่องบิน
- รัฐบาลจีนและกัมพูชา มีการตกลงให้จีนเช่าพื้นที่ประมาณ 8,960 เฮกตาร์หรือประมาณ 5.5 หมื่นไร่เป็นเวลา 99 ปีเพื่อแลกกับหนี้ที่รัฐบาลกัมพูชากู้ไม่สามารถชำระหนี้
- กำลังก่อสร้างอาคารที่พักถาวรให้กับกองกำลังทหารที่จะมาอยู่ประจำการ อย่างไรก็ตามทั้งสองประเทศระบุว่าไม่ได้เป็นพื้นที่ทางทหาร (ที่มา : สำนักงานข่าว SSBN Thailand)

ความเสี่ยงจากการถูกรอรับ : กรณีศึกษาอาเซียนถูกยกระดับเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ของจีน ที่มีเป้าหมายขยายอำนาจทางเศรษฐกิจและการทหาร

2/3

ประเทศเมียนมาร์ :

- การลงทุนท่าเรือเจ้าพิวรัฐยะไข่ของประเทศเมียนมาร์เป็นรูปแบบของเอกชนเป็นโครงการท่าเรือน้ำลึกบริเวณชายฝั่งรัฐยะไข่มูลค่า 1.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยจีนลงทุนร้อยละ 70
- เป็นเส้นทางออกสู่มหาสมุทรอินเดียของจีน (ทะเลจีนใต้-อ่าวเบงกอล) โครงการนี้อยู่ภายใต้ระเบียบเศรษฐกิจจีน-เมียนมา (CMEC) ซึ่งเป็นเส้นทางถนนภายใต้เส้นทางสายไหมเชื่อมจีนไปสู่มหาสมุทรอินเดีย (One Belt One Road)

ประเทศมาเลเซีย :

จีนมีการลงทุนท่าเรือควอนตัน (Kuantan Port) เป็นท่าเรือฝั่งตะวันออกของจีนมีการลงทุนรถไฟขนส่งสินค้าเชื่อมกับท่าเรือพอร์ตกลังซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกบริเวณช่องแคบมะละกาใช้เงินลงทุน 44,000 ล้านริงกิตหรือประมาณ 10,432 ล้านดอลลาร์เป็นโครงการที่จีนระบุว่าอยู่ในเส้นทาง BRI : One Belt One Road

ความเสี่ยงจากการถูกรอบงำ : กลยุทธ์พัฒนาเศรษฐกิจแบบรูปตัววาย (Y) ซึ่งจีนนำมาใช้กับไทย

3/3

ประเทศไทย : จีนสนใจที่จะเข้ามาขุดคลองไทยเชื่อมโยงสองมหาสมุทร กระทบวงกลาโหมสหรัฐฯ เชื่อว่าคลองไทยจะเป็นกุญแจสำคัญที่จีนใช้เป็นเส้นทางยุทธศาสตร์โดยบรรดานักวิเคราะห์มองว่าเป็นการปิดล้อมสหรัฐฯ และประเทศอินเดียที่กำลังจะก้าวมาเป็นคู่แข่ง

ภาพจาก : รายงานการศึกษามหาวิทยาลัยปักกิ่ง, สถาบันวิจัยเทียนจิน, สถาบันวางแผนพัฒนาพื้นที่และ ดีไซน์

1. ด้านสังคมและการฟื้นจากสภาพความยากจน

- มีการอพยพครัวเรือนไม่น้อยกว่า 1.0 แสนครัวเรือนถึงแม้จะได้ค่าเวนคืนที่ดินแต่เมื่อเงินหมดจะประกอบอาชีพอะไร
- การย้ายออกไปในพื้นที่ซึ่งไม่คุ้นเคยจะมีปัญหาอย่างไรต่อชีวิตความเป็นอยู่
- กรณีศึกษาพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในอีอีซี เช่น จังหวัดระยองซึ่งจีดีพีต่อหัวต่อคนสูงสุดของประเทศ
- แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นเจ้าของกิจการเป็นการลงทุนจากภายนอกยังคงประกอบอาชีพทำสวนยาง ทำสวนผลไม้ มันสัมปะหลัง หรือเป็นแรงงานรับจ้างให้กับนายทุนต่างถิ่น

2. ด้านนิเวศน์ทางทะเล :

- มีการประมงตะกอน หิน ดิน ททราย จากการขุดรอกคลองไม่น้อยกว่า 4,500-5,000 ล้านลูกบาศก์เมตร
- จำเป็นต้องมีการสำรวจถึงผลกระทบอย่างเป็นระบบ เช่น การเคลื่อนย้ายของสัตว์น้ำสองฝั่งทะเล รวมถึงสิ่งมีชีวิต (Alien Species) จะมีผลกระทบต่อพันธุ์ปลาพื้นที่รวมถึงความเสียหายของห่วงโซ่อาหารสัตว์น้ำ

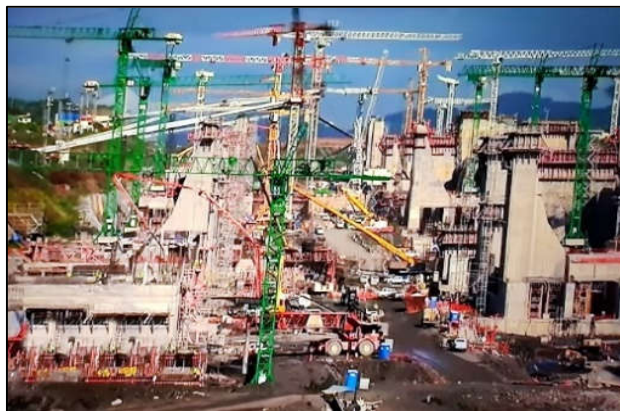
3. การปนเปื้อนของสารเคมี :

- ปัญหาการรุกค้ำน้ำเค็มเข้าไปในแผ่นดินหรือการรั่วไหลของสารปนเปื้อนจะมีผลอย่างไรต่อคุณภาพของน้ำจืดทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินผลกระทบด้านมลพิษดิน-น้ำ-อากาศจากอุตสาหกรรม
- ระบุว่าจะเป็นนิคมอุตสาหกรรมและศูนย์ขนถ่ายปิโตรเคมีซึ่งจะตามมาด้วยอุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันและแยกก๊าซธรรมชาติ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี
- ควรนำกรณีศึกษาของนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดซึ่งเป็นแหล่งแยกก๊าซธรรมชาติและปิโตรเคมีขนาดใหญ่ของประเทศตั้งแต่ก่อสร้างจนถึงปัจจุบันมีปัญหามากมายเกี่ยวกับสารเคมีตกค้าง
- ต้องนำกรณีศึกษาคราบน้ำมันและขยะปฏิภูลที่มากับเรือรวมถึงการจำลองกรณีเรือมีอุบัติเหตุจนมีคราบน้ำมันกระจายไปทั่วทะเลทั้งสองฝั่งกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารและด้านท่องเที่ยว

4. ความมั่นคงด้านอาหาร (Food Security) :

- ประเทศไทยเป็นแหล่งอาหารทะเลราคาถูกจะต้องมีการประเมินผลกระทบด้านการประมง การทำประมงชายฝั่ง และอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากประมง
- ในช่วงระหว่างการก่อสร้างคลองรวมถึงหลังคลองเสร็จซึ่งอาจต้องมีแนวกันปรับระดับน้ำ อีกทั้งหากมีเรือจำนวนมากเข้า-ออกคลองเข้ามาใช้จะมีผลอย่างไรต่อสัตว์น้ำ
- ทั้งด้านปริมาณและชนิดของปลาจะต้องมีการประเมินผลกระทบด้านประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งตลอดจนอุตสาหกรรมประมงที่เกี่ยวข้องซึ่งมูลค่ารวมกันกว่า 1.1 ล้านล้านบาท

5. ผลกระทบนิเวศน์ท่องเที่ยว :

- ทำให้เกิดดินตะกอนฟุ้งกระจายกระทบแหล่งท่องเที่ยวทั้งฝั่งอ่าวไทยและอันดามันมีผลต่อรายได้การท่องเที่ยวมูลค่ามหาศาล
- เกี่ยวข้องกับแรงงานเป็นหลักหลายแสนคนกระทบการท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าปีละ 1.55 ล้านล้านบาท
- จำเป็นต้องมีการศึกษาเชิงลึกกว่าจังหวัดท่องเที่ยว เช่น จังหวัดตรัง พังงา กระบี่ ภูเก็ต รวมถึงเกาะสมุยซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ การก่อสร้างที่มีฝุ่นตะกอนจำนวนมากจะมีผลอย่างไรต่อสถานะของน้ำทะเล หาดทรายรวมถึงปะการังและปลาสวยงาม

มิติน้ำจืดของประเทศไทย

พื้นที่ซึ่งอยู่ในสัมปทานของการพัฒนาคลองไทย

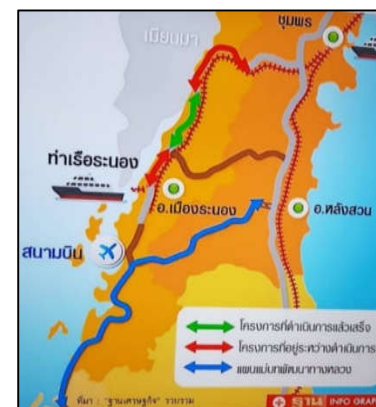
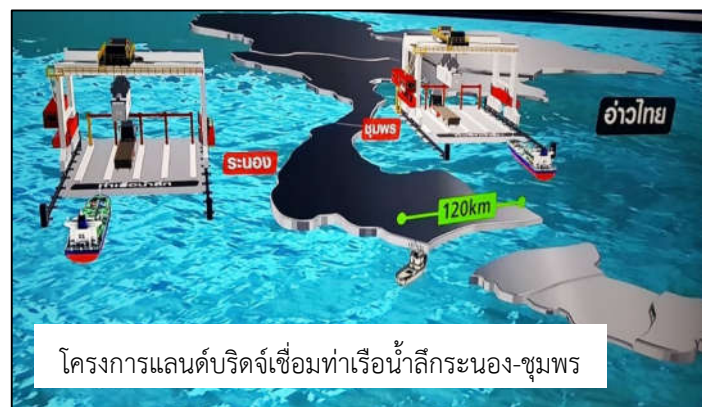
รายละเอียด	พื้นที่ตารางกิโลเมตร
พื้นที่คลอง กว้าง 0.640 ก.ม. ยาว 135 ก.ม.	86.40
พื้นที่ความร่อนน้ำ กว้าง 0.4 ก.ม. ยาว 76 ก.ม.	30.4
เกาะเทียมฝั่งตะวันออก	75.9
เกาะเทียมฝั่งตะวันตก	74.8
เกาะเทียมในคลอง	180
รวม	447.5

ที่มา : ดร.ธนิต โสรัตน์จากข้อมูลปฐมภูมิ

บริษัท แกรนด์ ดราฟท์ อินเทอร์เน็ตซันเนล โฮลดิ้ง จำกัด (พ.ศ.2558)

Southern Land Bridge : ระนอง-ชุมพร ยังมีความกังวลด้านความเป็นไปได้

- **ควรต้องมีการศึกษาสังเคราะห์ให้ชัดเจน** เนื่องจากโครงการมีความคล้ายกันตรงที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่เชื่อมสองฝั่งทะเลอันดามันและอ่าวไทย
- **ความแตกต่างโครงการแลนด์บริดจ์ภาคใต้กับคลองไทย** เป็นลักษณะผสมผสานการขนส่งทางเรือกับการขนส่งทางบกทั้งทางรางและทางถนนในลักษณะ “Intermodal Transportation”
- **ความเป็นไปได้ของโครงการยังมีความกังวล** จำเป็นต้องมีการศึกษาเชิงลึกทั้งด้านต้นทุนที่สูงขึ้นของผู้ประกอบการ-ระยะเวลาที่ไม่ได้ร่นน้อยลง ความคุ้มค่าของการลงทุนตลอดจนโอกาสและความเป็นไปได้ที่สายการบินเรือจะมาใช้บริการในลักษณะ “Double lift on/lift off handling” ที่เพิ่มทั้ง Cost และ Leadtime

สรุปรายงานการศึกษา

วิเคราะห์คลองไทย : ความเหมาะสมและความคุ้มค่าของชาติ

Klong Thai Nation Worthiness Analytic

สรุปรายงานการศึกษา

1. Klong Thai : “China Maritime Silk Route” บริบทคลองไทยของคริสต์ศตวรรษที่ 21 ปรากฏอยู่ในแผนที่หนึ่งแถบหนึ่งยุทธศาสตร์ของจีน มีแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ที่เรียกว่าวงแหวนเศรษฐกิจ หรือ “ 泰国国家振兴规划 ” เป็นการเชื่อมการขนส่งสายใหม่ทางบกจากภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมาสู่ศูนย์กลางที่กรุงเทพมหานคร ขณะเดียวกันมีการเชื่อมโยงกับเส้นทางสายใหม่ทางทะเล

2. เป็นคลองลัดบริเวณภาคใต้ของประเทศไทย

- เป็นการลงทุนครั้งใหญ่ของประเทศมูลค่า 72.970 ล้านบาทหรือ 1.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ จากปากคลองด้านตะวันตกเริ่มจากอำเภอสีเกาจังหวัดตรังไปออกทะเลอ่าวไทยที่อำเภอระโหนดจังหวัดสงขลา
- ระยะทางประมาณ 135 กิโลเมตรมีการถมเกาะเทียม 2 เกาะพื้นที่รวมกัน 150.7 ตารางกิโลเมตร
- มีการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานท่าเรือน้ำลึกระดับท่าเรือสิงคโปร์ นิคมอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ศูนย์การท่องเที่ยว ศูนย์โลจิสติกส์
- มีการจ้างงาน 2.5 ล้านตำแหน่งและจะทำให้จีดีพีก้าวกระโดดเฉลี่ยร้อยละ 12 ต่อปีหรือ 3 เท่าของอัตราเฉลี่ย

สรุปรายงานการศึกษา

3. การขาดคลองไทยเป็นเรื่องที่ซับซ้อน เกี่ยวข้องกับมิติด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านนิเวศน์-สิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคง ตลอดจนเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้เกี่ยวกับเส้นทางเดินเรือนานาชาติและพาณิชย์นาวี-โลจิสติกส์ระดับโลก (International Maritime Logistics) มีทั้งผู้สนับสนุนและผลักดัน

4. คลองไทยมีความคุ้มค่ามากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่ต้องเสีย อีกทั้งลักษณะการลงทุนของจีนมีลักษณะเฉพาะตัวมีความพร้อมด้านเทคโนโลยี ทุน และกำลังแรงงาน ทำให้เป็นข้อวิตกว่าจะทำให้เกิดการครอบงำเป็นการส่งออกเคลื่อนย้ายคนจีนโพ้นทะเลเข้าสู่ประเทศไทยครั้งใหญ่สุดของศตวรรษ

5. ด้านการจ้างงานขาดความชัดเจน

- คาดหวังว่าจะมี 2.5-3.0 ล้านตำแหน่งภายใน 6 ปีหลังจากสร้างคลองเสร็จ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับการจ้างงานของ 3 จังหวัดอีอีซี (ระยอง, ชลบุรี, ฉะเชิงเทรา) ในช่วงเกือบ 40 ปี มีการจ้างงานรวมกันเพียง 2.062 ล้านคน
- ทำให้มีความกังขาว่าการมีคลองไทยอาจไม่ใช่คำตอบที่จะทำให้มีการลงทุนในพื้นที่อย่างก้าวกระโดด
- เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เอื้อต่อการลงทุนของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

สรุปรายงานการศึกษา

6. เปรียบเทียบคลองสุเอซ

- บริเวณปากคลองเป็นแค່ท่าเรือขนาดเล็กแทบไม่มีฐานอุตสาหกรรม
- ขนาดเศรษฐกิจของประเทศอียิปต์ต่ำกว่าไทยถึง 1.75 เท่า ความมั่งคั่งในรูปของเงินทุนสำรองระหว่างประเทศต่ำกว่าไทย 6.0 เท่า
- อัตราการว่างงานก่อนมีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิดสูงถึงร้อยละ 12.2 เปรียบเทียบกับอัตรารว่างงานของไทยร้อยละ 1.0
- ประเทศอียิปต์ถูกจัดเป็นประเทศที่มีความทุกข์ยากอันดับที่ 13 ของโลกเทียบกับไทยเป็นประเทศที่มีความทุกข์ยากน้อยที่สุดในโลก

7. เปรียบเทียบคลองปานามา ถึงจะมีคลองลัดระดับโลกแต่ไม่มีอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และนิคมอุตสาหกรรมมีน้อยหรือแทบไม่มี ขนาดเศรษฐกิจของปานามาต่ำกว่าไทยถึง 7.72 เท่าและความมั่งคั่งในรูปของเงินทุนสำรองระหว่างประเทศต่ำกว่าไทย 6.9 เท่า

8. การมีคลองลัดระดับนานาชาติไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่จะมีผลต่อเศรษฐกิจ รวมถึงด้านการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศของประเทศอียิปต์และปานามามีอุตสาหกรรมไม่มากส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเบา

สรุปรายงานการศึกษา

9. ต้นทุนขนส่งรวมเป็นปัจจัยสำคัญมากกว่าระยะเวลา

- กรณีศึกษาการส่งออกสินค้าทางภาคใต้ตอนล่างส่วนใหญ่การส่งออกยกวางพาราไปประเทศจีนใช้ท่าเรือปีนัง
- มีต้นทุนค่าระวางเรือถูกกว่าท่าเรือสงขลาถึง 4.5 เท่าและถูกกว่าท่าเรือแหลมฉบัง 3.75 เท่า ยังไม่รวมค่าแรง Land Transport Cost ประมาณ 40,000 บาทต่อ TEUs
- ปัจจัยเหล่านี้จะต้องนำมาบูรณาการถึงความเป็นไปได้ในการขุดคลองไทย

10. เงื่อนไขการส่งออกส่วนใหญ่เป็น **FOB Term** ผู้สั่งซื้อเป็นผู้จ่ายค่าระวางเรือและเป็นผู้กำหนดว่าจะให้ไปส่งมอบสินค้า ณ ท่าเรือใด “Port of Loading” การต่อรองค่า Freight Charges จะเป็นลักษณะ Global Negotiate Deals ไม่ใช่ผู้ส่งออกจะเป็นผู้เลือก

11. การค้าระหว่างประเทศของไทยร้อยละ 70 ใช้เส้นทางผ่านอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ การมีคลองลัดจึงไม่ได้มีส่วนสำคัญอย่างเป็นนัยการขนส่งระหว่างประเทศ ยกเว้นเรือน้ำมัน แต่กลับเป็นประโยชน์กับประเทศจีนซึ่งตลาดใหญ่อยู่ทางซีกโลกตะวันตก

สรุปรายงานการศึกษา

12. การศึกษาผลกระทบ ระหว่างประเด็นทางเศรษฐกิจที่จะได้ว่ามีความคุ้มค่ากับปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจต้องเสียไป เช่น ท่องเที่ยว, สิ่งแวดล้อม, ระบบนิเวศน์, ระบบอุตสาหกรรม, ด้านประมงและความเป็นอยู่ของประชาชนโดยเฉพาะอาชีพไตยของประเทศ

13. โครงการพัฒนาคลองไทยจะต้องมีการสื่อสารกับประชาชนให้เข้าใจในทุกมิติ

- เนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ใช้ทุนจากต่างชาติระยะสัมปทานเป็นร้อยปี
- เกี่ยวข้องกับเส้นทางเดินเรือและพาณิชย์นาวีในระดับนานาชาติที่มีความซับซ้อนประชาชนเข้าใจยาก
- เป็นความท้าทายที่จะทำความเข้าใจกับประชาชนรวมถึงนักการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น

14. การเดินหน้า “คลองไทย”

- ต้องนำทุกมิติที่เกี่ยวข้องเข้ามาวิเคราะห์และพิจารณารวมถึงรูปแบบการส่งออกทุนของจีนที่จะมาพร้อมกับแรงงานจำนวนมากที่จะเข้ามาในพื้นที่เหมือนกับที่เกิดในหลาย ๆ ประเทศ
- หากมีแต่เรือของจีนและกลายเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของภูมิภาค
- เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประเทศมหาอำนาจในด้านเศรษฐกิจ

สรุปรายงานการศึกษา

15. โจทย์ที่ต้องตอบให้ได้ : ผลประโยชน์แห่งชาติอยู่ตรงไหน เป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนตั้งแต่รัฐบาล รัฐสภา นักวิชาการ นักการเมืองตั้งแต่ระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่นและประชาชนต้องเข้าใจโดยใช้ เหตุและผลเชิงวิชาการ

16. ข้อจำกัดของการศึกษา : รายงานฉบับนี้ไม่ได้มุ่งหวังที่จะให้มีการโต้แย้งความคิดในการที่จะ ก่อสร้างคลองไทยหรือไม่ก่อสร้างเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นในอีกแง่มุม เพื่อหวังที่จะให้มีการศึกษาเชิงลึกรับฟังความเห็นรอบข้างคำนึงถึงข้อมูลที่ตั้งอยู่บนข้อเท็จจริง

END

สามารถติดตามผลงานอื่นๆ ของดร.ธนิต โสรัตน์ ได้ที่ช่องทางนี้...

 Tanit Sorat

 tanitvsl

 www.tanitsorat.com

